

ETİK İLKELER VE YAYIN POLİTİKASI

Halk Sağlığı Hemşireliği Dergisi, özgün çalışmaların bilimsel yöntemlerle ve etik ilkeler doğrultusunda değerlendirilerek yayımlandığı bir dergidir. Dergimizin yayın politikasında bilimsel etik ilkeler önemli bir yer tutar ve yayın politikamız gereği tüm paydaşların (yazar, editör, hakem, yayıncı, okuyucu) etik ilkelere uyması gerekmektedir. Editörler, hakemler ve yazarlar için dergimiz tarafından uygulanan etik ilkeler, Yayın Etiği Komitesi (Committee on Publication Ethics, COPE) tarafından hazırlanan yönergeler dikkate alınarak oluşturulmuştur. Aşağıda COPE tarafından hazırlanan yönergeler temel alınarak tarafların etik sorumlulukları özetlenmiştir.

Editörlerin Genel Görev ve Sorumlulukları

Halk Sağlığı Hemşireliği Dergisi editörü, dergide yayınlanan her yayının etik ilkelere göre yürütülmesini sağlar ve yayınlanan her yayından sorumludur.

- Okuyucuların ve yazarların ihtiyaçlarını karşılama ve ifade özgürlüğünü savunma,
- Hakemleri, yazarları ve araştırmacıları derginin yayın ve etik ilkeleri hakkında bilgilendirme, yayınlarda entellektüel ve etik standartlara gölge düşürülmesine izin vermeme,
- Derginin süreçlerinin geliştirilmesi konusunda yazar, okuyucu, hakem ve editoryal kurul üyelerinin görüşlerini alma,
- Hakemlik ve yayıncılıkla ilgili araştırmaları takip ve teşvik etme ve yeni bilgiler ışığında dergisinin süreçlerini gözden geçirme,
- Araştırmacıların yayın etiği konusunda eğitim alma girişimlerini destekleme,
- Dergi politikalarının yazar ve hakem üzerindeki etkilerini değerlendirme ve bu politikaları gözden geçirerek gerekirse yeniden düzenleme,
- Dergiye yayınlanmak üzere gönderilen makalelerin derginin yayın politikasına uygunluk, özgünlük, alana katkı ve yeterlilikleri açısından ön değerlendirmelerini yapma, yayınlanan makalelerin niteliğinden emin olmak için uygun süreçler kullanma,
- Dergiyi sürekli geliştirmeye çalışma, gerektiğinde düzeltme, açıklama, geri çekme ve özür yayınlamaktan çekinmeme, düzeltme ya da açıklama gerektiren konularda yayın açısından açıklık ve şeffaflık gösterme,
- Dergiye gönderilen tüm çalışmaları alanına ve içeriğine göre değerlendirme, hiçbir yazara herhangi bir sebeple ayrıcalık göstermeme,
- Makalelere atanacak alan editörlerini ve hakemleri ilgili yayının çalışma alanına uygun şekilde belirleme, hakemleri zamanında ve tarafsız şekilde değerlendirmeleri konusunda teşvik etme,
- Hakem ve yazar arasında çift körleme değerlendirme sürecini titizlikle yürütme,
- Hakem ve yazar arasında çıkar çatışması olan durumlarda müdahale etme,
- Dergide yayınlanan çalışmaların kalitesini geliştirmeye yönelik süreçleri yürütme.

Okurlar İle İlişkiler

Okurlar araştırmaların kim tarafından finanse edildiği, fon sahiplerinin araştırma ve yayın sürecinde bir rolü olup olmadığı konusunda bilgilendirilmelidir. Bunun için fon alan çalışmalarında yazarların buna ilişkin açıklama yapmasını sağlama.

Editörlerin, okurlara karşı görev ve sorumlulukları aşağıdaki şekildedir:

- Tüm yayınlanan araştırma rapor ve incelemelerinin uygun nitelikli hakemler tarafından incelenmesini sağlama, (gerektiğinde istatistik inceleme dahil)
- Derginin hakem incelemesinden geçmeyen bölümlerinin net bir şekilde belirtilmesini sağlama,
- Araştırma raporlarının doğru, tam ve net bir şekilde hazırlanmasını teşvik edecek süreçler benimseme,
- Uygun yönergeler ve kontrol listeleri kullanma,
- İstenmeyen (hayalet ve misafir yazarlar gibi) uygulamaların önlenmesi ve doğru uygulamaların teşvik edilmesi için, ismi verilen kişilerin gerçekten işi yapan kişiler olmasını sağlayacak yazarlık ve katkı sistemleri benimseme,
- Okurları, derginin editörler kurulu ve diğer çalışanlarından gelen makalelerin de objektif ve önyargısız bir şekilde değerlendirilmesini sağlamak için alınan önlemler hakkında bilgilendirme. Dergimizde editörler kurulu üyeleri veya diğer çalışanlarından gelen makalelerde diğer yazarlar için uygulanan aynı süreçler benimsenmekte ve ilgili makalenin süreçlerinde görev verilememektedir.

Yazarlar İle İlişkiler

Yazarların görev ve sorumlulukları;

- Halk Sağlığı Hemşireliği Dergisi'ne gönderdikleri çalışmalarını, aynı anda birden fazla derginin başvuru sürecinde bulundurmama,
- Başka bir dergide yayımlanmış çalışmayı Halk Sağlığı Hemşireliği Dergisi'ne göndermeme,
- Makaleleri bilimsel araştırma yöntemi ve rapor yazma ilkelerine uygun olarak yazma,
- Yazar(lar)ın gönderdikleri çalışmaların özgün olması ve yazar(lar)ın başka çalışmalardan yararlanmaları durumunda eksiksiz ve doğru bir biçimde atıfta bulunmaları veya alıntı yapmaları gerekmektedir.
- Yazar(lar)dan değerlendirme süreçleri çerçevesinde makalelerine ilişkin ham veri talep edildiği takdirde, bu veri ve bilgileri yayın kurulu ve bilim kuruluna sunmaya hazır olma,
- Değerlendirme süreci başlamış bir çalışmanın yazar sorumluluklarını değerştirmeme (Yazar ekleme, yazar sırası değerştirme, yazar çıkartma gibi),
- Yayınlanmak üzere gönderilen tüm çalışmaların çıkar çatışması olması durumunda, bu durum ve ilişkileri açıklama,
- Destek alınarak yürütölen araştırmalar sonucu yapılan yayınlarda destek veren kişi, kurum veya kuruluşlar ile bunların katkılarını belirtmek,

Editörlerin, yazarlara karşı görev ve sorumlulukları aşağıdaki şekildedir:

- Editörün yayınlanmak üzere gönderilen bir yazıyı kabul veya reddetme kararı, yazının önemi, özgünlüğü ve netliğine, çalışmanın geçerliliğine ve derginin konu alanına uygunluğunu esas alır,
- Editörler, gönderilen makalelerle ilgili kabul kararını, makale ile ilgili ciddi bir sorun olmadıkça değiştirmez,
- Yeni editörlerin, çalışmalara yönelik olarak önceki editör(ler) tarafından verilen kararları ciddi bir sorun olmadıkça değiştirmemesi benimser,
- Her makale en az iki hakem tarafından çift taraflı kör olarak değerlendirilir, gerekirse üçüncü bir hakemin değerlendirmesi alınır,
- Yazarlar itirazlarını ciddiyetle değerlendirir,
- Dergiye gönderilen makalelerde yazarlık hakkı ve sırası ortak bir kararla önceden belirlenmelidir. Makalede sorumlu yazarın belirtilmesini sağlar,
- Yazarlar için hazırlanan güncel yönergelerin ve çalışmanın türüne uygun rehberlerin, örneğin; <https://www.equator-network.org/> kullanılmasını sağlar
- Gönderilen makaleler için uygun hakemlerin (yani, çıkar çatışması şüphesinden uzak bir şekilde makaleyi değerlendirebilecek kişilerin) seçilmesini sağlar,
- Yazardan gelen, makalesinin belirli bir kişinin incelemesine sunulmaması ricasına, eğer makul bir açıklaması var ve uygulanabilir ise, saygı duyar,
- Suistimal şüphesi ve tartışmalı yazarlık durumlarında yol gösterici olarak COPE iş akışı çizelgelerine başvurur (<http://publicationethics.org/flowcharts>)
- Makalelerin başvuru ve kabul tarihlerini yayınlar.

Hakemler İle İlişkiler

Halk Sağlığı Hemşireliği Dergisinde tüm makaleler, çift taraflı körleme sistemi ile değerlendirilmektedir. Yazarların makaleyi değerlendiren hakemler hakkında, hakemlerin de makalenin yazarları hakkında bilgisi bulunmamaktadır. Yazar ve hakem arasındaki iletişim editörler tarafından sağlanır.

Hakemlerin görev ve sorumlulukları;

- Uzmanlık alanına girmeyen çalışmaları değerlendirmeme, uzmanlık alanı olmadığı halde sadece makalenin konusu hakkında fikir sahip olabilmek için değerlendirmeyi kabul etmeme,
- Tarafsızlık ve gizlilik çerçevesinde değerlendirme yapma,
- Çıkar çatışması gibi bir durumla karşılaştıklarında, değerlendirme yapmayı reddetme ve bu durumu editöre bildirme,
- Editörün karar verme süreci için gereken zaman dikkate alınarak, çalışmaları objektif olarak belirli bir zaman çerçevesinde değerlendirme,
- Değerlendirmeyi nesnel bir şekilde sadece çalışmanın içeriği ile ilgili yapma,
- Yayınlanacak makalenin kalitesini yükseltmek için yönlendirmelerde bulunma,
- Editör ve yazar tarafından sağlanan bilgilerin gizliliğini koruma, Din, inanç, mezhep, ırk, cinsiyet ve siyasi görüş gibi faktörlerin değerlendirme sürecine kesinlikle etki etmemesi konusunda duyarlı davranma.

Halk Sağlığı Hemşireliği Dergisinde Editörlerin, hakemlere karşı görev ve sorumlulukları aşığıdaki şekildedir:

- Editörler hakemlerin, gizliliğine özen gösteririr, hakemlerden beklenen şeyler konusunda yol gösteren bir rehber gönderir, en güncel rehberler için <https://www.equator-network.org/> sitesini kullanmasını önerir.
- Editörler hakemlerden bir makaleyi incelemeyi kabul etmeden önce herhangi bir potansiyel çıkar çatışması olup olmadığını açıklamalarını ister,
- Editörler, yazarlar ve hakemlerin kimliklerinin korunduğu bir yazılım kullanır,
- Hakemleri inceledikleri makale için söz konusu olabilecek etik sorunlar ve olası araştırma ve yayın suistimalleri konusunda da yorum yapmaya teşvik edilir (örn. Etik olmayan bir şekilde araştırma tasarlanması, hasta rızası veya deneklerin korunması ile ilgili yeterli detay verilmemiş olması, uygunsuz veri kullanımı ve sunumu)
- Hakemleri inceledikleri makalenin özgünlüğü konusunda yorum yapmaya ve gereksiz yayın veya intihallere karşı uyanık olmaya teşvik eder,
- Hakaret veya saldırgan ifadeler içermedikçe hakem görüşlerini olduğu gibi yazara iletir,
- Hakemlerin dergiye yaptığı katkıyı uygun biçimde belirtir,
- Sürekli geç, nezaketsiz, düşük kaliteli raporlar hazırlayan hakemlerden görüş almayı bırakır,
- Hakem veri tabanının derginin konusu ile ilgili akademisyen topluluğunu temsil etmesini sağlamak ve ihtiyaç oldukça yeni hakemler ekler,
- Olası yeni hakemleri belirlemek için sadece kişisel ilişkilerle ulaştıklarını değil, yazar önerileri, bibliyografik veri tabanları gibi geniş bir yelpazeden kaynaklar kullanır,
- Hakem suistimali şüphesi ile karşılaşıldığında COPE iş akışı çizelgelerine başvurur.

Editöryal Kurul Üyeleri ile İlişkiler

Editörler, yeni kurul üyelerine kendilerinden beklenenler konusunda açıklamalar yapar yeni gelişme ve politikaları tartışır.

Editöryal kurul üyelerinin görev ve sorumlulukları;

- Derginin elçileri olarak hareket etmek, dergiyi desteklemek ve teşvik etmek,
- Dergide yayınlanmak üzere en iyi yazıları ve yazarları bulmaya çalışmak ve onları aktif bir şekilde teşvik etmek,
- Dergiye sunulan yazıları incelemek,
- Editöryal yazılar, inceleme yazıları ve kendi uzmanlık alanlarındaki makalelere yorumlar yazmak için komisyon kabul etmek
- Editöryal kurul toplantılarına katılmak ve katkıda bulunmak.

Editörlerin, editöryal kurul üyelerine karşı görev ve sorumlulukları aşığıdaki şekildedir:

- Derginin iyi yönetilmesine ve gelişmesine katkıda bulunacak, önyargısız hakem incelemesi için uygun nitelikli editöryal kurul üyelerini belirlemek ve üyelerden gelen yazıları değerlendirmek için uygun politikalar belirleme,
- Editöryal kurul kompozisyonunu düzenli bir şekilde gözden geçirme,
- Editöryal kurul üyelerinin, kendilerinden beklenen işler ve görevler konusunda net bir şekilde yönlendirme,

•Editoryal kurul üyelerine, derginin yönetimi ile ilgili fikirlerini almak, dergi politikalarındaki değişiklikleri bildirmek ve gelecek için plan yapmak üzere, düzenli bir şekilde danışma (örneğin yılda bir kez).

***Araştırma makaleleri için Etik Kurul Onayı zorunludur.**